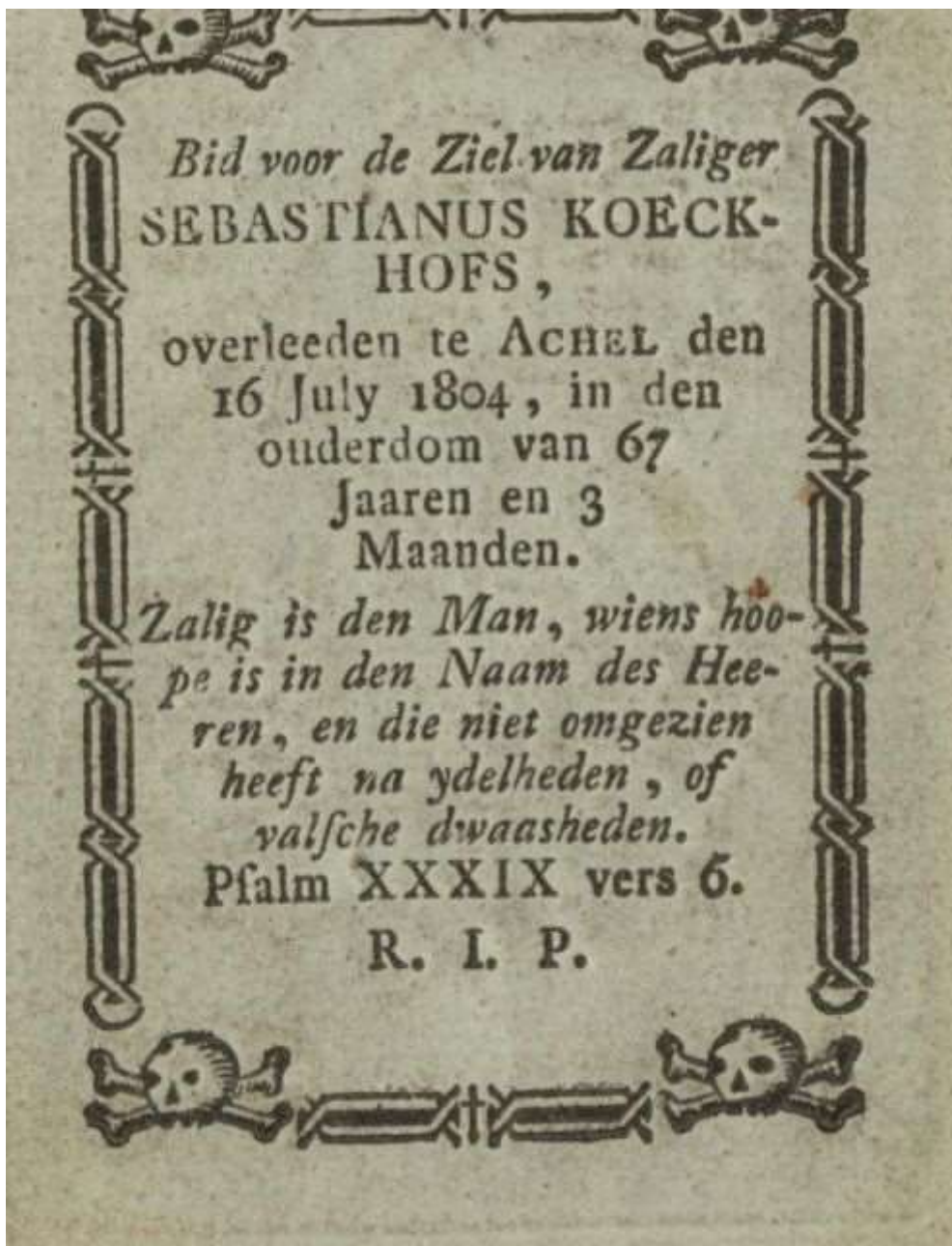

Een Achels bidprentje, het oudste van (Belgisch-) Limburg? *)

Door Luk Van de Sijpe, Hamont (B.) **)

In een Hasseltse privécollectie bevindt zich een uitzonderlijk oud gedrukt bidprentje uit 1804. En bij toeval blijkt het over een Achelaar te gaan: Sebastiaan Koeckhofs. Buiten enkele uitzonderingen van een aantal zeer belangrijke personaliteiten, die reeds op het einde van de 18de eeuw een bidprentje lieten drukken, is dit exemplaar van Sebastiaan Koeckhofs het oudst bekende bidprentje in (Belgisch-) Limburg.

Heemkundekring 'De Baronie van Cranendonck'

<https://heemkundekringcranendonck.nl>

Bidprentjes

Bidprentjes (doodsprentjes) zijn in onze regio, zelfs vóór 1850 zeldzaam. De oudste prentjes die men her en der soms aantreft dateren van ca 1820. Ook in Hamont en Achel zijn er uit deze periode enkele bekend.

Het is pas op het einde van de 19de eeuw dat de uitgave van bidprentjes een algemeen verschijnsel wordt. De verbeterde druktechnieken maakten de verspreiding ervan mogelijk voor alle lagen van de bevolking.

De oudste bidprentjes werden volgens volkskundige onderzoeken reeds in de loop van de 17de eeuw in het katholieke Holland bedacht, vooral in Amsterdam. Ook in de grote collectie van het bidprentjesarchief van wijlen Domien De Jong (nu bewaard in het Documentatiecentrum Dr. Bussels) zijn de tientallen oudere bidprentjes tot 1800 Amsterdamse exemplaren.

Het bidprentje voor Sebastiaan Koeckhofs uit Achel in 1804 is dus een zeer uitzonderlijk exemplaar.

Wie was Sebastiaan Koeckhofs?

De familie Koe(c)khofs is afkomstig uit Budel (Noord-Brabant). In 1735 huwde brouwer Adriaan Koeckhofs in Achel met Maria A. Borghouts, maar het gezin bleef in Budel gevestigd. Door dit huwelijk werd wel de weg naar Achel geëffend, want in 1770 kocht Sebastiaan Koeckhofs, zoon van Adriaan, een woning in het centrum van Achel. Hij baatte er een herberg uit en vermoedelijk ook een kleine brouwerij.

Waar deze herberg lag is nog niet uitgemaakt, maar het is alvast niet de bekende afspanning Koeckhofs, vlakbij de kerk gelegen. Dat pand werd door zijn neef Jan Michiel Koeckhofs in 1777 aangekocht of gebouwd (?)***)

De familie Koeckhofs wist zich op zeer korte termijn te integreren in Achel en eigende zich belangrijke politieke functies toe. Sebastiaan werd vier jaar burgemeester van Achel, in 1772, 1780, 1788 en 1794.

Juist deze sociale positie verklaart wellicht waarom voor Sebastiaan Koeckhofs in 1804 een 'uitzonderlijk' bidprentje werd vervaardigd.

*) In openbare collecties in Limburg worden slechts enkele kleine verzamelingen bidprentjes bewaard. Helaas zijn hiervan geen inventarissen opgesteld.

***) Met toestemming van de auteur (onze dank!) overgenomen uit:
Grevenbroeker Echo's, nummer 112, herfst 2020, 2-3.

****) Van Jan Michiel is ook een bidprentje bewaard uit 1820. Vandaag de dag herinnert het Hotel-Restaurant Koeckhofs aan de afspanning van Jan Michiel Koeckhofs.